

Od redakcji

From the Editor

Aktualny numer *Sztuki Leczenia* pojawia się w czasie, w którym świat dotknęła pandemia nowego wirusa. Jej skutki w sferze zdrowotnej, ekonomicznej, społecznej i psychicznej odczuwamy bardzo boleśnie. Coraz wyraźniej zaczynamy też zdawać sobie sprawę, że skrawek ziemi, na którym żyjemy, w dobie globalizacji jest tylko drobnym elementem wielkiej układanki obejmującej cały świat. Złożona sieć wzajemnych powiązań łączących jej elementy rysuje się w naszej świadomości jednak na tyle niewyraźnie, że ich niespodziewane konsekwencje, tak jak to dzieje się obecnie, mogą stanowić kompletne zaskoczenie. Rośnie przy tym świadomość kruchości ludzkiego istnienia pomimo potęgi nowoczesnych technologii, jakimi dysponuje ludzkość. Rodzi się więc pytanie: Czy obecny kryzys nie jest aby sygnałem ostrzegawczym nawołującym do przemiany ludzkich umysłów i dokonania niezbędnych korekt w dominującym obecnie stylu życia oraz w świecie wartości, gdzie zachwiana wydaje się równowaga pomiędzy sercem i rozumem, człowieczeństwem i technologią?

Na tle obecnej, trudnej sytuacji, zmuszającej do szukania nowych sposobów radzenia sobie i odpowiedzi na pojawiające się nowe wyzwania, kontynuowane są refleksje i badania dotyczące wcześniej zadawanych sobie pytań i problemów, które przecież wraz z pojawieniem się nowych nie zniknęły. Ich właśnie dotyczy zawartość tego numeru, przy czym nicą przewodnią łączącą zamieszczone w nim prace, wydaje się być wyrażana w różnych kontekstach troska o drugiego człowieka.

Prezentowany Czytelnikom numer *Sztuki Leczenia* rozpoczyna się wieloautorskim

opracowaniem Macieja Wiktora Klimasińskiego i współpracowników pt. *Opieka duchowa w medycynie: duchowość a postrzeganie choroby, radzenie sobie z cierpieniem – ankietowe badanie ilościowe na polskiej populacji dorosłych chorych przewlekłe*. Mająca charakter empiryczny praca dostarcza interesujących informacji na temat związków duchowości z postrzeganiem choroby przewlekłej oraz wysiłków, jakie w tej sferze podejmują chorzy, próbując poradzić sobie z cierpieniem. Uzyskane wyniki i wyciągnięte na ich podstawie wnioski zachęcają do dalszych badań w tej, zyskującej coraz większe zainteresowanie, dziedzinie. Kolejne opracowanie badawcze autorstwa Marka Motyki i Beaty Szpak pt. *Psychological support in serious gynecological surgeries and the patient's need for medication in postoperative period* przynosi przekonujące dowody na to, że wsparcie psychiczne dostarczone pacjentkom przed poważnym zabiegiem chirurgicznym wpłynąć może nie tylko na poprawę ich samopoczucia po zabiegu, ale także na zmniejszenie zużycia leków przeciwbólowych, uspokajających i nasennych. Kolejna praca, również o charakterze empirycznym, autorstwa Aleksandry Ciochoń i Jolanty Jaworek, pt. *Porównanie wpływu masażu klasycznego i ćwiczeń w wodzie na stan funkcjonalny i subiektywne dolegliwości bólowe dolnego odcinka kręgosłupa u kobiet w ciąży* wskazuje, że odpowiednio dobrane zabiegi typu masaż lub ćwiczenia w wodzie mogą stanowić użyteczną formę terapii kobiet w ciąży skarżących się na dolegliwości bólowe dolnego odcinka kręgosłupa.

Kolejny fragment numeru obejmuje prace teoretyczne i przeglądowe. Rozpoczyna go

praca Piotra Słowika i Piotra Passowicza zatytułowana *Rola i znaczenie treningu psychologicznego jako metody edukacyjnej i rozwojowej w ramach studiów psychologicznych*. W swym artykule autorzy wracają do modnej niegdyś idei, dziś niemal całkiem zapomnianej, prowadzenia treningu interpersonalnego na studiach, a szczególnie na studiach psychologicznych. Ich zdaniem może to być bardzo pomocne w rozwijaniu pożądanych umiejętności społecznych studentów oraz wspomaganiu ich dojrzałego rozwoju. Kolejna praca zamieszczona w tym fragmencie czasopisma to artykuł Karoliny Kwiatkowskiej, Olgi Milczarek i Stanisława Kwiatkowskiego zatytułowany *Terapia neuropsychologiczna i psychologiczna pacjentów z mutyzmem mózdkowym*. Porusza ona problem komunikowania się i opieki w przypadku poważnych problemów neurologicznych, jakie pojawiają się u niektórych pacjentów po zabiegach neurochirurgicznych w obrębie tylnego dołu czaszki. Jak podkreślają autorzy, kluczowe znaczenie ma w tych przypadkach terapia neuropsychologiczna i psychologiczna. Część numeru poświęconą pracom teoretycznym i przeglądowym kończy artykuł Pawła Lipowskiego zatytułowany *Prawne warunki bezpieczeństwa pacjenta a innowacyjność opieki zdrowotnej*. Wraz z rozwojem współczesnej medycyny i pojawianiem się przed nią coraz to nowych wyzwań ujawniają się także coraz to nowe, złożone problemy natury psychologicznej, etycznej i prawnej. Autor stara się wprowadzić Czytelnika

w te ostatnie, koncentrując się na kwestii bezpieczeństwa pacjenta.

Kolejny, krótki fragment niniejszego numeru to dwa sprawozdania. Pierwsze z nich omawia (dwudzieste już) Europejskie Sympozjum Somatoterapii i Edukacji Psychosomatycznej – z tematem: *Człowiek w sytuacji zagrożenia zdrowia z perspektywy psychosomatyki i somatoterapii*, drugie poświęcone jest również cyklicznie odbywającemu się od wielu lat sympozjum zatytułowanemu *Ból i cierpienie*. Oba tematy, w sposób jak się wydaje niezamierzony, dotyczą istotnych problemów, z którymi przychodzi obecnie się mierzyć światu i które wpisane są w ludzkie życie.

Ostatnia część numeru trafiającego do rąk naszych Czytelników zawiera wspomnienia. Tak się składa, że z początkiem tego roku kalendarzowego odeszło dwóch wybitnych członków Rady Naukowej naszego czasopisma. Pierwsze ze wspomnień poświęcone jest Profesorowi Henrykowi Gaertnerowi, a drugie Profesorowi Janowi Łazowskiemu. Cytując myśl Wisławy Szymborskiej zamieszczoną w jednym z nich: *Umarłych wieczność do tąd trwa, dokąd pamięć się im płaci*, chciałoby się dodać, że obaj zmarli pozostawili po sobie nie tylko dobrą pamięć, lecz także niebagatelny dorobek w postaci książek i licznych artykułów, a także innych, niezwykle produktywnych skutków aktywności prowadzonej za życia. Cześć Ich pamięci!

Redaktor naczelny
Marek Motyka

From the editor

Od redakcji

The current issue of *Art of Healing* appears in the times when the world has been hit by a pandemic of a new virus. We are painfully aware of its consequences in the medical, economic, social and mental spheres. We are also beginning to realize more and more that the piece of earth on which we live, in the era of globalization is only a little element of a big puzzle comprising the whole world. However, the complex network of mutual relationships connecting its elements is silhouetted in our consciousness so dimly that their unexpected consequences, as it is happening now, can be a total surprise. All this is accompanied by the awareness of uncertainty of human existence in spite of the power of modern technologies which humanity has at their disposal. Thus, a question arises whether the present crisis is not a warning signal calling for change of human minds and making indispensable corrections in the currently dominating lifestyle and in the world of values, where the balance between the heart and the mind, humanity and technology seems to be disrupted?

In this present difficult situation, making us look for new ways of coping with and facing new challenges, we are continuing reflections and research referring to the questions we asked ourselves before, which did not vanish once the new ones appeared. It is them that the content of this issue concerns, and the common thread linking the texts included in it seems to be expressed in different contexts care for other people.

The issue of *Art of Healing* being presented to the Readers begins with a co-authorship study by Maciej Wiktor Klimasiński and

collaborators, entitled *Spiritual Care in Medicine: Spirituality vs. Perception of a Disease, Coping with Suffering – Quantitative Survey of a Polish Population of Chronically Ill Adults*. The study of empirical character provides interesting information on the connections between spirituality and perception of a chronic disease and efforts which the patients make in this sphere, trying to cope with suffering. The obtained results and conclusions drawn on the basis of them encourage to carry on research in this growing in popularity field. Another study, written by Marek Motyka and Beata Szpak, entitled *Psychological Support in Serious Gynecological Surgeries and the Patient's Need for Medication in a Postoperative Period*, brings convincing evidence for the fact that psychological support given to patients before a serious procedure can have an impact not only on improving their general sensation after the procedure but also on decreasing use of painkillers, sedatives and sleeping pills. The next study, also of empirical character, written by Aleksandra Cichoń and Jolanta Jaworek, entitled *Comparing the Impact of Classic Massage and Exercises in Water on the Functional Condition and Subjective Pain in the Lower Part of the Spine in Pregnant Women* points out that properly selected treatments, such as massage or exercises in water can be a useful form of therapy for pregnant women suffering from pain in the lower part of the spine.

The next part of the issue comprises theoretical and review articles. It begins with a study by Piotr Słowik and Piotr Passowicz entitled *The Role and Importance of Psychological Training as an Educational and Developmental*

Method within Psychological Studies. In their article the authors come back to the idea which was once popular and today quite forgotten, of conducting interpersonal training during studies, especially during psychological studies. According to them it can be very helpful in developing desired social skills of the students and supporting their mature development.

Another study included in this fragment of the journal is an article by Karolina Kwiatkowska, Olga Milczarek and Stanisław Kwiatkowski entitled *Neuropsychological and Psychological Therapy of Patients with Cerebellar Mutism*. It deals with the problem of communicating and care in case of serious neurological problems which appear in some patients after neurosurgical procedures within the rear base of the skull. As the authors emphasize, in such cases neuropsychological and psychological therapy is of central importance. The part of the issue devoted to theoretical and review studies ends with an article by Paweł Lipowski entitled *Legal Conditions of the Patient's Safety and Innovativeness of Health Care*. The development of contemporary medicine, which is facing more and more new challenges is accompanied by newer and newer complex problems of psychological, ethical and legal nature. The author tries to introduce the Reader into the latter ones, concentrating on the issue of the patient's safety.

Another short fragment of the discussed issue contains two reports. The first of them is a report from the 20th European Symposium of Somatic Therapy and Psychosomatic Education with the subject: *Man in the Situation of Medical Hazard from the Perspective of Psychosomatics and Somatic Therapy*, and the other one is a report also from the Symposium, which has been regularly held for many years, entitled *Pain and Suffering*. Both subjects in an unintentional way, as it seems, deal with vital problems which the world is facing nowadays and which are inscribed in human life.

The last part of the issue prepared for our Readers is devoted to memories. It so happens that at the beginning of this year two outstanding members of the Scientific Council of our journal passed away. Two memoirs included in this part concern the memory of them. The first one is devoted to professor Henryk Gaertner and the other one to professor Jan Łazowski. Quoting Wisława Szymborska in one of them: *Eternity of the deceased lasts until we pay them with our memory*, one would like to add that both of the deceased left behind not only good memory but also considerable achievements, such as books and numerous articles as well as other productive effects of their activity during their lives. Hail to their memory!

Editor in Chief
Marek Motyka